

SLOVENŠČINA
na DLANI
interaktivno učno e-okolje

www.slo-na-dlani.si

Poučevanje slovenščine – kako izstopiti iz povprečja

Mag. Tanja Brčić Petek

Izobraževanje, 25. 4. 2019

Prispevek je nastal v okviru projekta *Slovenščina na dlani* (JR-ESS-PROŽNE OBLIKE UČENJA).
Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Univerza v Mariboru

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Slovenščina na dlani je interaktivno učno e-okolje,
namenjeno bogatitvi pouka slovenščine v osnovnih in srednjih šolah.
Zasnovano je na orodjih za avtomatsko tvorjenje in pregledovanje vaj, ki
so podprta s korpusom besedil, slovarskimi opisi frazemov in pregovorov
ter bazo znanja.

VEJICO STRESEM
IZ ROKAVA

SLOVNICA V
MALEM PRSTU

VEČ ZNAŠ,
VEČ VELJAŠ

IZ MALEGA
ZRASTE VELIKO

VSAK ZAKAJ
IMA SVOJ ZATO

SLOVENŠČINO POZNAM KOT LASTNO DLAN

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Univerza v Mariboru

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

IGRA VLOG

KOT IZKUSTVENA METODA POUČEVANJA PRI JEZIKOVNEM POUKU SLOVENŠČINE

TEMA

Igra vlog kot učna metoda, ki omogoča:

- izgradnjo poglobljenega razumevanja učne snovi,
- izražanje ustvarjalnosti,
- spodbujanje k razvoju:
 - miselnih veščin,
 - veščin kritičnega mišljenja,
 - sporazumevalnih veščin,
 - veščin metakognicije.

TEORETIČNI DEL

IGRA VLOG:

- metoda izkustvenega učenja,
- miselno spodbudna,
- učenje iz neposredne izkušnje,
- trening raznovrstnih spretnosti in veščin,
- frontalno ali v skupinah,
- z vnaprejšnjo pripravo, brez priprave,
- zelo strukturirano ali svobodno,
- z opazovalci, brez opazovalcev.

CILJI IGRE VLOG

Omogočanje:

- uresničevanja vzgojno-izobraževalnih ciljev,
- usvajanja nove učne snovi,
- razvijanja sporazumevalnih in drugih socialnih veščin sodelovanja,
- prakticiranja naučene snovi,
- zviševanja učne motivacije,
- zavedanja lastnega čustvovanja in doživljanja drugih,
- zvišanja občutljivosti za lastna in tuja stališča,
- vpliva na intelektualni razvoj.

FAZE IZVAJANJA/POTEKA IGRE VLOG

Priprava (temeljna ideja, okvirno besedilo, pripomočki)

Izvedba (igra)

Analiza (namen, realizacija namena, občutki, razmišljanje med igro)

VRSTE IGRE VLOG

- **okrogla miza** (pravopis, raba ločil)
- **za in proti** (pravopis, raba velike in male začetnice)
- **radijska oddaja** (pravopis, evro/euro)
- **kongres (posvet)** (neumetnostno besedilo, razčlemba neumetnostnega besedila)
- **delovna skupina** (besedilne vrste, reklamno besedilo)
- **demonstracija principa** (pravopis, pomišljaj, vezaj, besedne vrste)

IGRA VLOG PRI POUKU SLOVENŠČINE

Igra vlog vključuje vse štiri sporazumevalne dejavnosti:

- branje,
- pisanje,
- poslušanje,
- govorjenje.

Igra vlog omogoča ponazoritev situacije v danih okoliščinah.

EMPIRIČNI DEL

Primeri igre vlog za obravnavo snovi pri pouku slovenščine

Analiza:

- izdelkov,
- ocen ustnega preverjanja znanja,
- opazovanja motiviranosti dijakov,
- ustvarjalnosti.

NAMEN

Preveriti, ali se z metodo igre vlog:

- vzpostavi večja motivacija za delo,
- dosežejo vzgojno-izobraževalni cilji,
- doseže boljše znanje in višje ocene.

Ugotoviti, ali:

- dijaki bolje razumejo snov z igro vlog,
- so jim manj zanimive teme s to metodo bolj zanimive,
- so njihove ocene, pridobljene z igro vlog, višje,
- si želijo več učnih ur z metodo igre vlog.

METODOLOGIJA

Analiza:

- 30 pisnih izdelkov dijakov 3. letnika (zapisnik),
- 28 govornih nastopov v narečju in pogovornem jeziku dijakov 2. letnika,
- 32 učnih listov (opazovalci in igralci) dijakov 1. letnika,
- 27 izdelkov dijakov 4. letnika (življenjepis).

Vsi vključeni dijaki so dijaki umetniške gimnazije Konservatorija za glasbo in balet Maribor.

RAZISKOVALNI VZOREC

V raziskavo je bilo vključenih
117 dijakov umetniške gimnazije
Konservatorija za glasbo in balet Maribor:

- 32 dijakov 1. letnika,
- 29 dijakov 2. letnika,
- 27 dijakov 3. letnika,
- 29 dijakov 4. letnika.

UČNE PRIPRAVE

Učna priprava 1

Razred: 1. a

Učna tema: Sporočanje

Učna enota: Reklamno besedilo (3 ure)

Tip učne ure: Pridobivanje nove snovi

Potek učne ure:

- uvodna motivacija (anketni vprašalnik),
- pridobivanje znanja (vrste, tipi reklam ...),
- ustvarjanje in poustvarjanje (oblikovanje reklame, igra vlog „Oglaševalska agencija“),

- ustvarjalno in pozitivno vzdušje,
- boljši izdelki,
- zelo pestre, zanimive predstavitve,
- bolj dodelani reklamni oglasi kot v prejšnjih šolskih letih, ko igre vlog nismo izvajali.

Učna priprava 2

Razred: 3. a

Učna tema: Sporočanje

Učna enota: Zapisnik

Tip učne ure: Pridobivanje novega znanja

Potek učne ure:

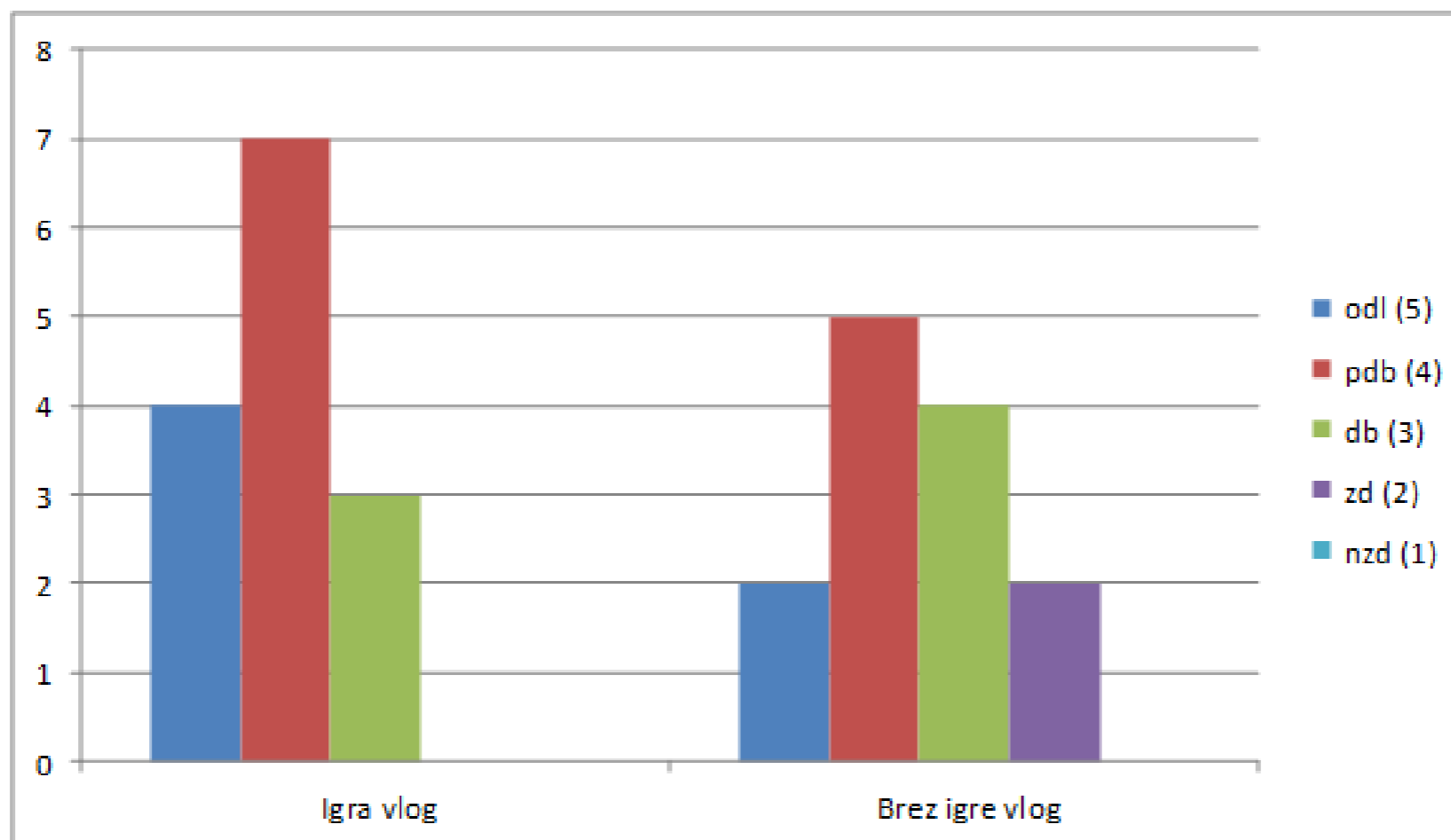
- uvodna motivacija (igra z žogo, oblikovanje besedne družine *-pis-*),
- pridobivanje znanja (zapisnik kot besedilna vrsta, zgradba zapisnika, zapisnik sklepov ...),

- **ustvarjanje (pisanje zapisnika, delo v skupinah; ena skupina brez igre vlog, druga skupina odigra roditeljski sestanek in napiše zapisnik).**

Primerjava ocen besedilne vrste (zapisnik)

Učna priprava 3

Razred: 2. a

Učna tema: Jezik

Učna enota: Socialne zvrsti jezika

Tip učne ure: Ocenjevanje, ponavljanje in utrjevanje

Potek učne ure:

- uvodna motivacija (igra vlog „Od kod prihajam“),

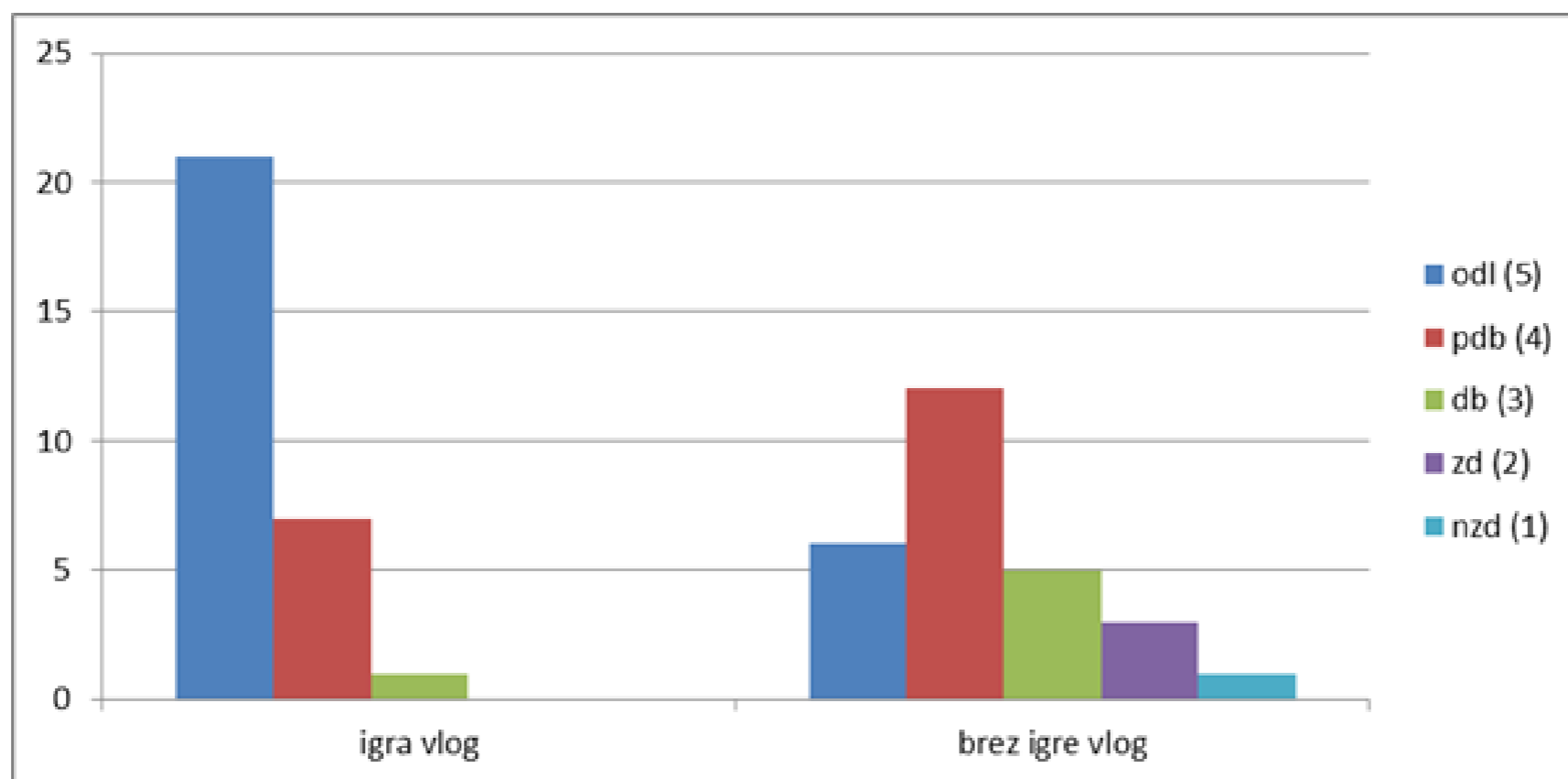

- ponavljanje (posamezne socialne zvrsti jezika),
- utrjevanje (reševanje nalog v učbeniku in delovnem zvezku),
- ustvarjanje (pisanje besedila v slengu ali narečju; igra vlog).

Primerjava ocen govornih nastopov

Učna priprava 4

Razred: 4. a

Učna tema: Sporočanje

Učna enota: Življenjepis

Tip učne ure: Ponavljanje in utrjevanje

Potek učne ure:

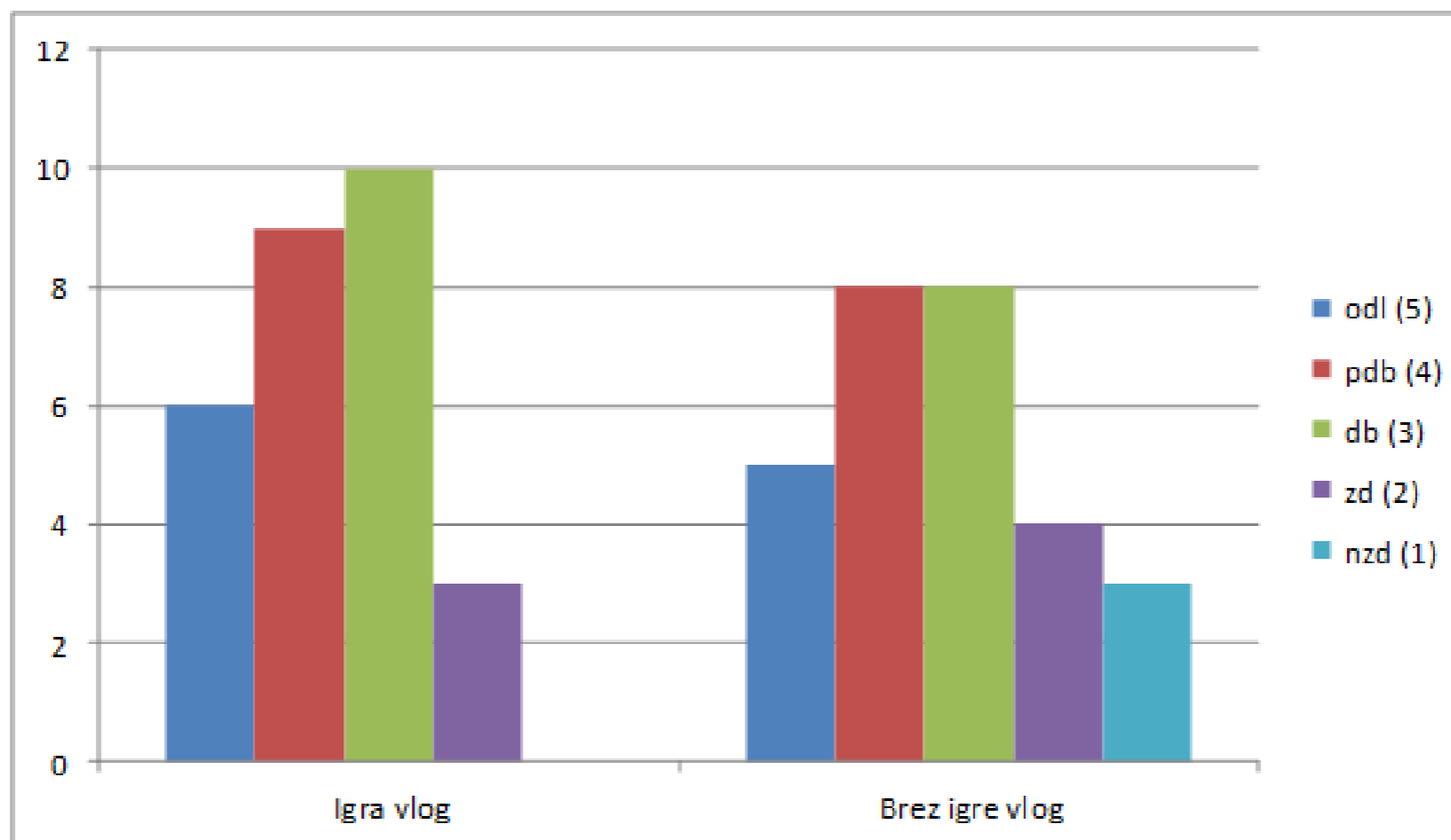
- uvodna motivacija – igra vlog (srečanje pisateljev, opazovalci izpolnjujejo evropski življenjepis),

- pridobivanje znanja (razlaga življenjepisa kot besedilne vrste, zgradba, posebnosti ...),
- vadenje in utrjevanje (reševanje nalog v učbeniku in delovnem zvezku),
- ustvarjanje (pisanje življenjepisa).

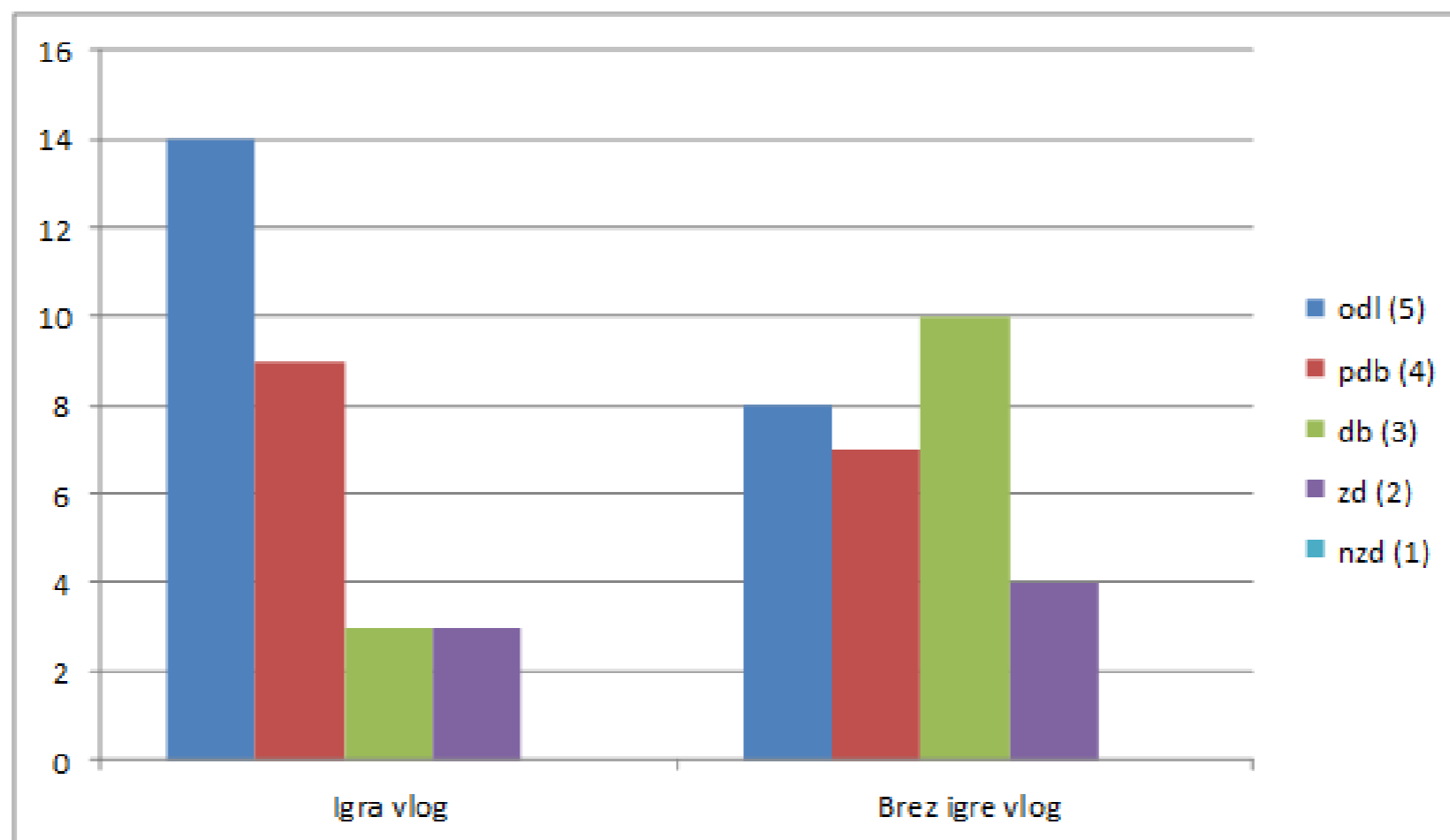

Primerjava ocen besedilne vrste (življenjepis)

Primerjava ocen pri ustnem preverjanju znanja

SKLEP

- Metoda igre vlog je primerna metoda pri pouku slovenščine v srednji šoli.
- Metoda je za dijake privlačna, zanimiva, motivacijska.
- Metoda omogoča dosego vzgojno-izobraževalnih ciljev.
- Kakovost in raven znanja ob igri vlog sta višja, ocene pa boljše.

- Dijaki so pri urah, ki vključujejo igro vlog, bolj motivirani, ustvarjalni;
- način pridobivanja snovi je privlačnejši;
- zahtevnejše teme so razumljivejše;
- ocene so višje;
- način ocenjevanja s to metodo je za njih manj stresen in naporen;
- zahteva manj časa, zato si želijo več ur z igro vlog.
- Igra vlog zahteva skrbno in temeljito organizacijo.

Prednosti in posebnosti

- Zavestno in notranje motiviranje dijakov
- Uporaba znanja in izkušenj v novih okoliščinah
- Humani in demokratični medsebojni odnosi
- Individualizacija, razkrivanje posameznikovega značaja
- Razgibanost pouka
- Miselna in čustvena angažiranost, doživljanje

Omejitve

- Neprimernost za učne vsebine, ki zahtevajo pomnjenje in avtomatizacijo.
- Prevelika vživetost in oddaljenost od osrednje vsebine oz. teme.
- Ogroženost medsebojnih odnosov (prenos v realno življenje).

Pogoji za igro vlog

- Usposobljenost učitelja in skrbno izdelane priprave
- Usposobljenost in pripravljenost učencev/dijakov za tovrstno metodo
- Smiselno izbiranje učnih vsebin
- Motiviranje, usmerjanje, spodbujanje učencev/dijakov pri pouku in k učenju
- Delo v dvojicah, skupinsko delo

Zaključek

Igra vlog naj ne bo le didaktična teorija, temveč izziv za učitelja, učence in dijake, naj bo možnost/metoda, ki zahteva skrbno organizacijo, ustvarjalnost, pristne medsebojne odnose.

Drugačnost je tista, ki nas dela bogatejše in zadovoljnejše.

HVALA ZA POZORNOST

VEJICO STRESEM
IZ ROKAVA

SLOVNICA V
MALEM PRSTU

VEČ ZNAŠ,
VEČ VELJAŠ

IZ MALEGA
ZRASTE VELIKO

VSAK ZAKAJ
IMA SVOJ ZATO

SLOVENŠČINO POZNAM KOT LASTNO DLAN

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Univerza v Mariboru

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST